

Aflevering 52– Bedrijfspost

In mijn streekhistorische verzameling nemen enveloppen van bedrijven en verenigingen een bijzondere plaats in. Het aardige ervan is dat ze ook mooi zijn zonder dat er een dure frankering op zit. In de Zaanstreek bedienden vele bedrijven zich van soms fraai bedrukte enveloppen. In mijn albums berg ik ze op met gegevens en foto's van het bedrijf in kwestie, op die manier krijg je een mooie combinatie van geschiedenis en postgeschiedenis.

Voor Purmerend ligt dat wat lastiger. Met de houtzaagmolen van Brantjes, de plateelbakkerij en de melkfabriek Hollandia heb je de industriële activiteiten wel zo'n beetje gehad. Maar soms stuit je toch opeens op een klein juweeltje. Onderstaande brief werd in 1897 verstuurd uit Purmerend naar Valparaiso in Chili. Het is een enveloppe met ingedrukt zegel van Wilhelmina (5 cent), bijgefrankeerd met 7½ cent. De naam van de afzender en de adressering is met een soort paarse inkt op de enveloppe gedrukt.

Toen ik bij Jack Otsen, specialist oude Purmerendse bedrijven, naar de firma Ohmstede informeerde, liet hij me onderstaande advertentie zien.

Kijk, zo komen we op het spoor van internationale handelscontacten, al weten we natuurlijk niet helemaal zeker waarover de firma met zijn klanten (?) in het verre Chili correspondeerde.

De reis die de brief aflegde is een verhaal apart, maar wel een verhaal met vele vraagtekens. Hij ging, waarschijnlijk vanuit Amsterdam, 'Via Southampton' (linksonder) naar de andere kant van de oceaan. Kennelijk waren er in Nederland nog geen scheepvaartbedrijven die rechtstreeks op Zuid-Amerika voeren. Vanuit Southampton werden verschillende lijndiensten onderhouden op plaatsen aan de Zuid-Amerikaanse oostkust. De details daarvan heb ik nog niet volledig uitgezocht.

Een ander detail was een toevalstreffer. Wandelend door de Peperstraat zag ik opeens een wat onopvallende gevelsteen in de muur van nr. 20, het pand waar nu de zaak van Dekkers Verwarming zit. De eerste steen van dat pand werd op 5 augustus 1879 gelegd door Cornelis Ohmstede, 10 jaar oud. Is het zijn naam die in 1897 op de enveloppe gedrukt werd?

Geen fabriekshallen, rijstpellerijen, koekfabrieken of grootgrutters in Purmerend. Industrieel erfgoed bestaat soms uit kleine stukjes stad of landschap, dat, net als oude brieven, soms bij toeval bewaard blijft.

John Dehé